

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 60:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af behandlingsmetoder for narkomaner efter den model, der bruges i det italienske center Centro Italiano di Solidarietà.

Af Tom Behnke (FP) m.fl.
(Fremsat 1/2 94).

Forhandling

Socialministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Bag forslaget ligger der for regeringen at se absolut de bedste hensigter med hensyn til at forbedre behandlingsvilkårene for stofmisbrugerne her i landet.

Jeg må imidlertid i lighed med mine forgængerers svar på tidligere spørgsmål fra Fremskridtspartiet om de italienske behandlingsmetoder henvise til, at ansvaret for behandlingen af stofmisbrugere m.v. som bekendt ligger i amtskommunerne, og at det således er op til det enkelte amt at tilrettelægge amtets indsats over for stofmisbrugerne.

Herunder kan man også iværksætte alternative behandlingsmetoder i lighed med den her omtalte italienske metode.

Som det også er forslagsstillerne bekendt, indeholder bistandsloven ingen begrænsninger for, hvilket pædagogisk/terapeutisk grundlag behandlingsinstitutionerne kan have, eller hvad der står i fundatsen, og jeg ser derfor heller ikke noget behov for, at der ved siden af de nuværende bestemmelser i bistandsloven gennemføres en ny lovgivning med henblik på at sikre iværksættelse af foranstaltninger, som man jo allerede kan iværksætte i dag, hvis man ønsker det.

Derudover er regeringen principielt imod, at der fra centralt hold udformes lovinitiativer, der har til sigte at fremme en bestemt form for behandling frem for nogle andre. Det er en indblanding i amtskommunernes ansvarsområde, som jeg ikke finder at staten har belæg for at foretage. For hvis der fra statslig side er et ønske om at inspirere amtskommunerne til at prioritere visse behandlingsmetoder, kan det efter min opfattelse ske på anden måde end ad lovgivningsvejen; det kunne eksempelvis ske via oplysninger om metoderne bag behandlingsformens effekt m.v.

Det kan i den forbindelse oplyses, at Socialministeriet i juli 1993 har bevilget økonomisk støtte til fremstilling af netop et sådant videomateriale om de italienske metoder og resultater inden for behandling af stofmisbrugere til brug for en privat arrangeret konference med samme emne, som også Sundhedsministeriet har støttet økonomisk.

Om de italienske behandlingsmetoder vil jeg i øvrigt sige, at jeg er imponeret over de resultater, der kan fremvises i forbindelse med de særlige behandlingsformer, og jeg mener da, at vi i høj grad kan lære meget af disse metoder. Især er det mit indtryk, at varigheden af behandlingsforløbet er utrolig væsentlig for effekten af behandlingen. Det viser også udenlandske erfaringer.

Endvidere er det mit indtryk, at ideen bag behandlingscenterets udlusningsfase bør inspirere det danske behandlingssystem, men i særlig grad landets kommuner, der har et stort og afgørende ansvar for opfølgning af og omsorg for stofmisbrugerne efter endt behandlingsforløb.

Regeringen er enig i, at det er vigtigt med et varieret og fleksibelt behandlingsapparat på stofmisbrugsområdet, og vi påtænker derfor i forbindelse med regeringens kommende narkopolitiske redegørelse at tage spørgsmålet om den samlede behandlingsindsats op til forhandling med de kommunale parter.

Else Marie Mortensen (S):

Den polarisering af hele samfundet, der er sket igennem de sidste 10-11 år, har medført, at vi ser mere elendighed i vort velfærdssamfund, end vi efterkrigsbørn nogen sinde havde drømt om. De psykisk syge er blevet synlige. De, som af den ene eller anden grund er udstødte, er blevet flere. Presset oppefra på dem, der befinder sig nederst, bliver naturligvis hårdere, jo mindre horisontalt mennesker er placeret i forhold til hinanden. Narkomaner bliver i den sammenhæng i deres uendelige sårbarhed presset helt ekstremt.

Vi er enige i, at der er behov for ny inspiration og ny viden i vore behandlingsbestræbelser i forbindelse med narkomaner. I den sammenhæng kan vi sikkert lære meget af Rommodellen, og vi har måske allerede lært noget. Jeg tror, at erfaringerne med Rommodellen befinder sig i en eller anden vekselsproces: en

[Else Marie Mortensen]

vekselproces fra italienske forhold til danske. Det er nok lidt illusorisk at tro, at vi kan overføre en model direkte fra italiensk socialforsorg til dansk socialforsorg, men der er også andre faktorer, der spiller ind.

Her kan jeg f.eks. nævne, at brugen af de sociale forsøgspuljer rent faktisk har opblødt det danske syn på brug af frivillige medarbejdere til visse mere medmenneskelige opgaver i vores social- og sundhedsmæssige opgaveløsning. Når jeg siger medmenneskelige opgaver, er det for at understrege forskellen mellem professionelt arbejde og frivilligt socialt arbejde.

Vi mener, det er vigtigt, at der er en vifte af tilbud til rådighed for specielt narkomaner. Det mener vi, fordi narkomaner har det tilfælles, at de er forskellige mennesker med meget forskellige behandlingsbehov, med meget forskellige muligheder for familiemæssig støtte og med meget forskellige sociale forankringer dér, hvor de bor og kommer fra.

Vi mener, at politikken på hele dette område bør bygge på reel viden, at den bør indeholde elementer af forebyggelse og differentierede behandlingsmuligheder, og at den i øvrigt også bør indeholde visse kontrolmuligheder.

For at få den viden må vi nok overveje en central videnbank. Vi har tidligere behandlet beslutningsforslaget om et råd. Lad os se, hvad der kommer ud af regeringens redegørelse. Der skal naturligvis også tages højde for hele den retspolitiske side, hvor ikke mindst den internationale indsats bør dækkes af nødvendigt samarbejde.

Disse meget komplekse samfundsproblemer tror vi ikke på vi får løst på grundlag af et eller flere beslutningsforslag, der er fremsat her i Folketinget i dag, selv om vi i øvrigt bifalder og også anerkender værdien af debatten. Vi har imidlertid tillid til, at vi kommer et langt stykke hen ad vejen, når vi ser regeringens narkotikapolitiske redegørelse inden længe. Fra alle sider er der jo udtrykt positiv vilje til at tage fat og gøre noget effektivt.

Selv om vi altså udtrykker sympati, fordi Fremskridtspartiet har forsøgt at nyttiggøre oplysningerne, der er fremkommet om Rommodellen, og selv om vi gerne vil kvittere for Fremskridtspartiets beslutningsforslag, tror vi ikke på, at der er tale om nogen endegyldig sandhed, og vi kan ikke støtte, at der skal lov-

gives, så enkelte behandlingsformer får positiv særbehandling.

Derfor kan vi ikke støtte forslaget i den foreliggende form. Vi mener, at denne form for behandling bør indgå som et led i den vifte af behandlingstilbud, vi har forpligtelse til at stille til rådighed.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg er særdeles glad for fru Else Marie Mortensens sidste bemærkning, for med den bemærkning burde Socialdemokratiet støtte forslaget.

Der er ikke tale om, at vi har fundet den endegyldige sandhed. Hvis det var så vel, så tror jeg ikke, jeg sad i Folketinget. Det, der er tale om, er, at dette er et supplement til alle de eksisterende behandlingstilbud. Jeg tror ikke, vi skal fjerne de eksisterende behandlingstilbud, i hvert fald ikke før det viser sig, at de er overflødige, og det er de ikke i dag. Dette skal være et supplement, og så kan det godt være, at det ad åre viser sig, at nogle af de eksisterende tilbud bliver overflødige – o.k., det tager vi stilling til til den tid. Men dette er et supplement, således at vi får en bred vifte af behandlingstilbud, som vi er forpligtet til – med fru Else Marie Mortensens egne ord.

Jeg ved også godt, at den model, som Socialudvalget var nede at se på i Rom, ikke direkte kan overføres til Danmark. Alene det forhold, at familien drages meget, meget stærkt med ind i behandlingsforløbet, vil gøre det svært i Danmark, for vi har ikke de samme familiemæssige traditioner i Danmark. I Italien er det hovedsagelig kirken, der finansierer afvænningen af narkomaner. Det kan vi heller ikke gøre i Danmark, det ved jeg også godt. Men det, der er væsentligt for mig, er de elementer, der ligger i behandlingsmetoderne, ikke så meget i finansieringen, men i måden, man gør det på. Det, der jo er specielt vigtigt, er varigheden af behandlingen, som socialministeren også var inde på. I Danmark er det længste døgninstitutionsoophold, man kan få som narkoman, tre måneder, hvor det i Italien efter denne model kører på, at det er ca. to år. På tre måneder kan man godt nå at afvænne en narkoman, men det er kropumuligt at genopbygge narkomanen både fysisk og psykisk til at leve en selvstændig tilværelse bagefter.

[Tom Behnke]

Det, der sker, er, at narkomaner i Danmark efter tre måneders afvænnelse får sparket og lander ude på gaden, uden at der er nogen, der sørger for, at de kommer videre. Det duer ikke, og mit spørgsmål skal være: Hvad vil regeringspartierne gøre ved det?

Grethe Fenger Møller (KF):

Jeg kommer ikke op for at besvare det spørgsmål, om hvad regeringspartierne kan gøre, for det er jeg jo ikke i stand til.

Jeg kan godt forstå, at Fremskridtspartiet har fremsat dette forslag. Dels har vi jo nu hørt meget om Fremskridtspartiets ønsker om at medvirke til en nedbringelse af narkotikamisbruget gennem de forslag, Folketinget har behandlet her i eftermiddag – og det er jo i høj grad et prisværdigt initiativ – dels var Folketingets Socialudvalg jo sidste år i marts måned på studierejse i Italien, hvor vi besøgte dette center, som Fremskridtspartiet har ladet sig inspirere af. Jeg tror da, at alle vi, der havde mulighed for at deltage i dette studiebesøg, i høj grad blev glade eller inspirerede eller syntes, at der skete nogle gode ting. Jeg er enig med hr. Tom Behnke, dels når han taler om varigheden af denne behandling som noget positivt, og dels når han anfører, at det skulle være et supplement til andre tilbud og selvfølgelig ikke stå som noget enkeltstående; sådan havde jeg heller ikke opfattet Fremskridtspartiets forslag.

Så jeg kan godt forstå, at man stiller forslaget, og jeg synes også, der er mange gode ting i det. Det, der gør mig betænkelig, er det med at overføre et italiensk projekt til Danmark. Hvad med forskellen i den sociale kultur, og hvad med forskellen i familiestrukturen? Det tror jeg ikke man kan.

Jeg synes også, at når Fremskridtspartiet anfører i beslutningsforslaget, at det skal være gældende i alle dele af landet, er det, som om man er blevet inspireret af noget i Italien, og nu vil man have en landsomfattende dansk model. Sådan opfatter jeg det. Jeg har læst bemærkningerne til beslutningsforslaget, og de indeholder jo en vældig fin gennemgang af, hvad projektet går ud på, som jeg kan være enig i efter det materiale, vi også fik dernede. Men der er ikke en linje, ikke en sætning om noget med økonomi, hvad sådan noget eventuelt skulle koste.

Der er også en anden ting, som jeg synes er væsentlig – og det var også noget af det, socialministeren var inde på – og det er, at når vi har sagt, at løsningen af disse opgaver i Danmark ligger hos amterne, så er det altså svært at komme med en lov, der ligesom siger, at nu skal vi gøre det her på en bestemt måde. Der tror jeg, det er vigtigt, at man sørger for, at amterne, som har ansvaret for at løse disse opgaver, ikke får trukket nogle løsninger ned over hovedet.

Men jeg kan godt forstå, at Fremskridtspartiet er optaget af denne model. Fra Det Konservative Folkepartis side kan vi ikke støtte beslutningsforslaget, som det foreligger, men jeg synes, der er mange gode elementer i det, så jeg vil håbe, at det kan bruges som inspiration til en forsøgsordning eller et eller andet. Det ville være synd, om man ikke brugte nogle af de gode inspirationsmodeller, man har lært at kende fra andre lande og bare har afvist ud fra hensyn til kultur eller sociale forhold, og lod sig inspirere og måske overvejede, om der på en eller anden måde kunne dannes grundlag for, at man fik et forsøg, som så kunne give os noget viden om, hvorvidt det kunne overføres til danske forhold.

Else Winther Andersen (V):

Jeg vil gerne rose Fremskridtspartiet for dette beslutningsforslag om behandling af narkomaner ud fra den model, som vi jo erfarede om, da vi var i Rom.

Dermed være ikke sagt, at Venstre kan gå ind for den samlede helhed, der ligger i det; men det, at vi har fået samlet op på de erfaringer, vi gjorde ved at se, hvordan andre gør det, synes jeg, Fremskridtspartiet skal have en kvittering for.

Det, der er godt ved dette forslag, er, at der er mulighed for at give et fleksibelt tilbud i behandlingen af narkomanerne, bl.a. fordi alle narkomaner ikke har brug for det samme tilbud. De har måske ikke brug for den model, man arbejder efter rundt om i amter og kommuner, den, jeg kalder den pædagogiske model. Det er den model, jeg selv blev bekendt med i de år, jeg læste på universitetet, når vi talte om klienterne: Det var altid synd for klienterne, og det var altid synd for narkomanerne, og derfor har man en tendens til at påtage sig ansvaret som behandler. Det gør man ikke i

[Else Winther Andersen]

Rommodellen. Her er nemlig tale om, at det er eget ansvar. Vil du være med, så vil vi også godt være med til at iværksætte et behandlingsforløb med de forskellige tiltag, der kan være brug for for den enkelte. Man går ind og laver et behandlingforløb, langt eller kort – og tit drejer det sig om, at det skal være langt – som kan passe. Man har også mulighed for at etablere en eller anden ordning med en støtteperson.

Dette beslutningsforslag hænger meget sammen med den lov, som vi vedtog for ca. halvandet år siden, med kontraktbehandling, frivillig tvang ved narkobehandling, hvor man nemlig starter behandlingen frivilligt ved selv at gå ind og sige: Nu vil jeg gerne på afvænnings, og nu skal det altså gennemføres. Men der er erfaring for, at når der er gået et stykke tid, og når det populært sagt begynder at gøre ondt på sjæl og legeme, så er man parat til at springe fra. I det tilfælde har man skrevet under på, at man må holdes tilbage i en kortere periode, så man sådan ligesom falder lidt til ro igen og kan få en fornuftig snak om, at det måske var fornuftigt at fortsætte den afvænnings, man selv er startet på. Det viser, at vi i forhold til bistandsloven kan gøre nogle ting, der ligger i det, jeg vil kalde en let Rommodel, men der er brug for en opfordring til amterne om at lave nogle forsøg med noget andet end det, vi gør i dag.

Derfor vil Venstre gerne være med til at foreslå, at vi laver nogle forsøg rundt omkring i et amt eller to, og at det eventuelt kunne være relevant her at finansiere dem med nogle af de midler, vi har afsat til forskellige formål, bl.a. til de udstødte. For det, jeg oplever der er brug for, er, at vi får et fleksibelt tilbud, så man kommer frem til, at den enkelte har en reel valgmulighed i en afvænningsproces. Vi skal også inddrage de private behandlingstiltag, der finder sted rundt omkring, hvor der laves en realistisk behandlingsplan, sådan at vi kommer væk fra den passive behandling med uddeling af metadon.

Som sagt vil vi meget gerne være med til under en eller anden form at fremme tankegangen i dette beslutningsforslag, men Venstre kan altså ikke gå ind for hele indholdet, som det foreligger her.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Selv om SF ikke er enig i alle ord, der står i

bemærkningerne til dette beslutningsforslag, er vi sådan set enige i intentionen i forslaget, og det er jo som sagt at sætte fornyet gang i afvænnings af narkomaner efter nogle principper, hvor hovedudgangspunktet er et behandlingsforløb af lang varighed, genopbygning af social værdighed og indslusning i en normal tilværelse. De intentioner er vi altså helt enige i. Vi er så også klar over, at det vil koste nogle midler.

Jeg bemærkede, at Venstres ordfører sagde, at der jo er mulighed for at sætte nogle forsøg i gang, fordi der er afsat forskellige midler. Det vil jeg da godt støtte, og jeg vil faktisk støtte, at vi så hurtigt som overhovedet muligt får sat gang i nogle forsøg af denne art, så vi kan se, om det er vejen, vi skal gå.

Som sagt kan vi ikke tilslutte os hvert ord i forslaget her. Det projekt, vi har været ude at se på fra Folketingets Socialudvalgs side, bygger jo dels på privatfinansiering, dels fonds- og virksomhedsfinansiering, hvortil kommer offentlig finansiering. Det tvivler vi meget på at vi kan komme ret langt med herhjemme. Vi tvivler i hvert fald meget på, at vi kan komme så langt, som det er nødvendigt. For det er nødvendigt, at vi får sat nogle ting i gang. Men ja til intentionerne i forslaget.

Vi var meget begejstrede, alle vi, der var med på turen til Rom, hvor vi så på det her – en tur, der i øvrigt var meget omtalt i Ekstra Bladet. Jeg må sige, at der er kommet et resultat ud af det, i og med at der ligefrem er lavet et beslutningsforslag på baggrund af det. Det skal hr. Tom Behnke have stor ros for. Der er ingen tvivl om, at i den redegørelsesdebat, som vi får på et senere tidspunkt, ville mange af os også have taget det op, at vi har været nede at se på det projekt, og at alle var meget begejstrede for det.

Spørgsmålet er, hvordan vi hurtigst muligt får noget sat i gang, for selvfølgelig lader det sig ikke gøre, som det allerede er sagt af andre ordførere, at gå over til denne behandlingsform som den eneste, hvilket jeg heller ikke tror at hr. Tom Behnke egentlig mener med det. Men det langvarige behandlingsforløb, genopbygningen af social værdighed, og det at komme i en udslusningssituation til et arbejde eller en uddannelse, så der er noget at bygge videre på for den pågældende, er de vigtige elementer i dette forslag. De elementer støtter vi.

[Lilli Gyldenkilde]

Der ligger, som det blev sagt af Venstres ordfører, midler i Socialministeriet, der er afsat til udsatte grupper. Jeg ved, at der også ligger ansøgninger i Socialministeriet fra forskellige side, fra folk, der er ildsjæle, og som gerne vil sætte noget i gang, der bygger præcis på disse ting. Om det lige er dem, der skal have penge til det, skal jeg ikke stå her og sige noget om eller afgøre, for det skal vi jo i fællesskab afgøre. Men ingen bør være i tvivl om, at vi hurtigst muligt må sætte nogle midler af til at prøve nogle nye tiltag på området. Det trænger sig mere og mere på.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Lad mig slå det helt fast: Forslaget her er et supplement til de eksisterende ordninger, vi allerede har i Danmark. Beslutningsforslaget indeholder ikke en linje om, at vi skal ophæve nogen af de ordninger, vi kender i dag, og som bliver brugt i dag i Danmark – overhovedet ikke. Det er et supplement, og det skal ikke erstatte de andre. Det kan være, at de ad åre, når der er gået tre, fire, fem år, når vi ikke har så mange narkomaner længere, og når nogle af de behandlingstilbud, som i dag står til rådighed, så ikke længere er nødvendige. Men først på det tidspunkt skal de ophæves, og til den tid må vi så tage stilling til det.

Lad mig også sige, at i vores andet forslag, som vi behandlede tidligere i dag, om, at man skulle kunne vælge behandling i stedet for at komme i fængsel, er der netop en henvisning til dette forslag. For det nytter ikke noget, at en person, der har fået en straf på f.eks. 1½ års fængsel, kan gå i afvæning i en offentlig institution i dag. Selv om det er en døgninstitution, kan man højst være der i 3 måneder, så det vil klart være en løsning, som alle narkomaner, der får en straf på mere end 3 måneders fængsel, vil vælge.

Derfor skal det være et behandlingsforløb, som netop har den varighed, som Rommodellen peger på, altså op imod 2 år. For de 3 måneder er ikke nok til at afvænne en narkoman.

Kirsten Jacobsen (FP):

Folketingets medlemmer bliver ofte – med rette og urette – bebrejdet, hvordan de rejser og regerer og bruger skatteydernes penge. Det er ikke, fordi jeg har været på utrolig mange

udvalgsture i de 20 år, jeg har haft min gang i huset her. Men jeg har i hvert fald været på én udvalgstur, om hvilken jeg må sige, at det er nok de bedste penge, skatteyderne har givet ud for at give Folketingets medlemmer noget lærdom om en gruppe mennesker, som har levet et liv, som er så usselt, og som vi hidtil forgæves og resultatløst har brugt utrolig mange penge på at gøre noget for.

Det er ikke så underligt, at projektet i Rom hedder »Projekt Menneske«. Det handler jo netop om at gøre misbrugerne til mennesker igen, for det er ikke nogen menneskeværdig tilværelse, de har, hverken hvis de skal trække som prostituerede det ene eller det andet sted, hvis de skal være henvist til kriminelle handlinger, eller hvis de skal være statsnarkomaner. Det er alt sammen lige uacceptabelt, og det er et spild af menneskelige og økonomiske ressourcer.

Jeg er overrasket over, at man på den ene side godt kan lide intentionerne i forslaget, men på den anden side er betænkelige ved simpelt hen at sige, at man vil være med til at prøve det. Hvis justitsministeren havde været med i Rom og havde set de heroinmisbrugere, som havde været på heroin, siden de gik i gymnasiet, men som nu kunne sidde og spise med os i en helt normal tilstand, efter at de havde været der i 3 måneder, diskutere tingene med os og fortælle, hvad de selv mente om projektet – ja, så er jeg overbevist om, at ministeren ville have spurgt sig selv, ligesom Socialudvalgets medlemmer gjorde: Hvorfor i alverdens riger og lande har vi ikke sat sådan noget i gang i Danmark?

Jeg kan godt forstå, hvis man siger om noget nyt som dette her, at vi ikke kan gøre det over hele landet på én gang. Men jeg er helt overbevist om, at hvis man kan forestille sig denne metode i konkurrence med de eksisterende behandlingsmetoder, ville den vinde med mange kilometers længde i løbet af ganske kort tid.

Vi har jo haft en meget mærkelig opfattelse her i Danmark, nemlig at noget af det sværeste for narkomanerne var at blive stoffri. Vi har læst artikler om, at »kold tyrker« og alt muligt andet var noget ganske forfærdeligt og det mest umenneskelige. Det, vi oplevede i Rom, var faktisk, at det var det allerletteste, hvorimod resocialiseringen – at få dem tilbage i samfundet og i arbejde – var den svære del,

[Kirsten Jacobsen]

og at det var grunden til, at projekterne skulle tage så lang tid.

Jeg kan kun virkelig alvorligt anbefale regeringen, at man meget hurtigt undersøger alle mulige mærkelige fonde, der henligger enten brugte eller ubrugte til mere eller mindre unyttige formål, at man finder nogle penge eller om ikke andet får sat et par projekter i gang, så hurtigt det overhovedet kan lade sig gøre. Og lad dem så blive bedømt på effektiviteten – hvor mange der kan komme ud af dem i helbredt og afvænnet stand og blive nyttige samfundsborgere, for det er jo det, vi vil alle sammen.

Jeg synes, det ville være flot, hvis Folketinget for en gangs skyld kunne gøre noget, der hjælp, i stedet for bare at ryste på hovedet og sige, at vi opgiver de narkomaner, så de kan enten få noget metadon eller også gå for lud og koldt vand i Istedgade. Det kan dette samfund ikke være bekendt. Og når man har kendskab til en metode, hvor 80 pct. kan blive helbredt, er vi nogle skarn i dette hus, hvis vi ikke sørger for at få det sat i gang så hurtigt som muligt.

Dorit Myltoft (RV):

Det er meget lærerigt at rejse ud i verden og se, hvordan man i forskellige lande løser problemer og iværksætter behandlinger. Det er kolossalt inspirerende, især når man møder engagerede ildsjæle derude i verden. Med samme begrundelse kommer folk her til Danmark for at se, hvordan vi har indrettet os på forskellige områder.

Men intet kan kopieres direkte fra ét land til et andet, og i dette beslutningsforslag tales der om, at vi ved en folketingsbeslutning skal indføre en behandlingsform, som har succes i Italien.

Det Radikale Venstre kan ikke støtte beslutningsforslaget, dels af formelle og dels af reelle grunde. Det formelle går på, at man ikke kan lovgive om en bestemt behandlingsform, og i øvrigt kan amterne allerede nu iværksætte lignende behandlingssystemer, hvis de ønsker det. Det reelle er, at man med respekt for vores kulturelle baggrund kan lære af og lade sig inspirere af, men aldrig kopiere, en udenlandsk behandlingsform. Vi må respektere, at vi f.eks. har et andet bosætnings- og familiemønster, og at vores retsopfattelse ikke er funderet i Romerretten.

Jeg kan forstå på hr. Tom Behnke, at vi for så vidt er enige i mine reelle grunde for at afvise forslaget; men jeg går ud fra, at Fremskridtspartiet beder os tage stilling til, om vi vil være med til indførelse af behandlingsmetoder efter Rommodellen. Det Radikale Venstre kan ikke støtte, at behandlingsmetoder indføres ved lov, på samme måde som øvrige eksisterende behandlingsmetoder heller ikke er indført ved lov.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg er lidt overrasket over, at Det Radikale Venstre har den holdning, at man ikke skal kopiere noget udenlandsk. Det handler vel om, at man skal kopiere det, der virker, og det, der duer, og med alt det kendskab, vi har til afvænnelse af narkomaner, tror jeg, der kun er ét eneste projekt, som har vist sig at du til noget, nemlig det italienske. Det kan da ikke være Det Radikale Venstres holdning, at man skal opfinde den dybe tallerken hver eneste gang, man skal foretage sig noget. Det er spild af ressourcer.

Og uanset at den danske retsopfattelse ikke er funderet i Romerretten, har det ikke noget med modellen at gøre. Det har noget at gøre med, at de narkomaner bliver afvænnet og får et godt liv, som de selv er tilfredse med. Så vidt jeg husker, var fru Dorit Myltoft ikke med i Rom; men man kan jo søge Folketingets Præsidium om midler, så man selv kan komme ned og se det, og så kunne det være, fru Dorit Myltoft ville ændre holdning.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det er blot til det formelle, som fru Dorit Myltoft var inde på, nemlig at vi ikke kan lovgive om bestemte behandlingsmetoder. O.k., nu checkede jeg lige forslaget, og der står ganske rigtigt, at regeringen skal indføre den nødvendige lovgivning eller fremsætte de nødvendige lovforslag. Jeg er villig til at ændre ordet »lovgivning«, så der i stedet kommer til at stå »de nødvendige foranstaltninger«, og så skulle vi vist have fjernet det væsentligste af fru Dorit Myltofts argumenter for at stemme imod.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Denne korte bemærkning skal gå til fru Kirsten Jacobsen: Jeg vil gentage, at for mig og Det Radikale Venstre er der en væsentlig forskel på at lade sig inspirere og at kopiere. Og vi kan altså ikke kopiere, men vi kan sagtens lade os inspirere.

Lysholm Christensen (KRF):

Jeg skal straks udtrykke min positive holdning til intentionerne bag beslutningsforslag nr. B 60, som er fremsat af Fremskridtspartiet. Det vidner om socialt ansvar over for det store menneskelige og samfundsmæssige problem, som narkomisbrugen jo er, så jeg synes, at der både er grund til at kvittere for det og glæde sig over, at netop dette forslag kommer fra Fremskridtspartiet.

Forslaget bygger som bekendt på den italienske behandlingsmodel, som nogle stykker af os havde fornøjelsen af og stort udbytte af at stifte bekendtskab med for et års tid siden. Programmet kan selvfølgelig ikke uden videre overføres til danske forhold, sådan som det er beskrevet, og som vi så det, og ordføreren for Fremskridtspartiet har også selv sagt, at det kan man naturligvis ikke. Men jeg er overbevist om, at der er elementer i det, som kan bruges, og jeg er overbevist om, at vi her har et redskab og nogle teorier og erfaringer, som kan nyttiggøres i Danmark.

Spørgsmålet er bare, hvad vi kan gøre her fra vores side, og hvad der kan gøres fra amternes side. Det, der i første omgang skal til, er vel nogle penge, og så skal man finde frem til nogle mennesker, som brænder lidt for denne sag og vil gå i gang med at strikke et projekt sammen og prøvekøre det. Det tror jeg kunne være meget spændende og nyttigt.

Men her behøver vi egentlig ikke nogen lovændring. Den gældende lovgivning stiller sig jo ikke hindrende i vejen for, at man laver et sådant forsøg, og det kan man sådan set gå i gang med umiddelbart, hvis blot man finder de nødvendige penge, mennesker og bygninger, og hvad der ellers skal til. Der er i hvert fald et påtrængende behov for at finde nogle alternative behandlingsformer, som kan afløse den passive metadonbehandling, og der er allerede en hel del i gang rundt omkring i landet. Men det er for lidt, og derfor skal det hilses med

stor glæde, hvis der er nogen, der vil være med til at få noget op at stå efter en model, der ligner denne italienske. Debatten i dag har vist, at der både er positiv interesse for og vilje til at gå nye veje, og det lover godt for fremtiden.

Skønt jeg må tilslutte mig andre ordføreres afvisning af forslaget i den form, det foreligger her, er det bestemt ikke nogen afvisning af ideerne bag det; tværtimod vil jeg støtte det så positivt, jeg kan, på den videre vej fremad. Jeg håber, at det kan indgå i den narkoredegørelse og de planer, som regeringen skal i gang med i den kommende tid.

Jeg skal også sige fra Centrum-Demokraterne, at de afviser forslaget i den foreliggende form, men at de er positive over for dets indhold.

Tom Behnke (FP):

Jeg kunne ikke lade være med at bide mærke i, at hr. Lysholm Christensen var inde på, at det viste social ansvarlighed, at vi havde fremsat dette forslag. Hvorfor kan Folketingets øvrige partier så ikke støtte forslaget? Er det, fordi Folketingets øvrige partier ikke er socialt ansvarlige? Nej, det tror jeg nu ikke.

Da vi var i Rom og så på behandlingsmetoderne dernede, var samtlige deltagere overordentlig positive over for de resultater, som blev fremvist, og alle spurgte næsten enstemmigt, hvorfor vi dog ikke havde gjort det samme i Danmark for mange år siden. Her så vi endelig en model, der effektivt gik ind og afvænnede narkomaner – altså det, som vi er forpligtet til i henhold til den konvention, jeg har citeret adskillige gange tidligere på dagen.

Lad mig også komme med en bekendelse her – det kan godt være, det går galt, men jeg er nødt til at gøre det – hvorfor skulle vi tage til Rom for at se den model? Jo, inden Socialudvalget tog derned, havde jeg besøgt Egeborg Behandlingscenter på Lolland og set, hvad de gjorde dernede. Jeg så, hvor effektivt det foregik, og jeg så også de meget, meget fine resultater med en positiv behandlingsprocent, der lå helt oppe over 70, mens man ikke engang kan komme op på 5 pct. inden for det offentlige. Men dengang var der megen storm omkring Egeborg, fordi der havde været en flok behandlere og socialpædagoger og andet godtfolk fra Københavns Kommune nede for at se på det. De kunne jo godt se, at hvis de princip-

[Tom Behnke]

per blev gennemført, ville de miste deres arbejde, så de lavede en drønende negativ rapport, der også var fyldt med løgn og latin. Der faldt i øvrigt en injuriedom på et senere tidspunkt, og Københavns Kommune måtte trække rapporten delvis tilbage.

På det tidspunkt kunne jeg godt have foreslået, at Socialudvalget skulle tage ned og se Egeborg Behandlingscenter, men jeg vidste godt på forhånd, hvad resultatet ville være; man var låst fast af nogle fordomme, som man havde læst om i aviserne på forhånd. Men så opdagede jeg, at man gjorde præcis det samme i Rom, og da Socialudvalget skulle ud at rejse – for det skal det jo – tænkte jeg: Lad os dog gøre noget fornuftigt, lad os tage til Rom og se, hvordan de gør dernede. Så i stedet for at tage til Egeborg tog vi til Rom. Det er lidt længere væk, men metoderne er stort set de samme, og det viste sig også, at projektet blev særdeles positivt bedømt af samtlige politiske partier og deres ordførere.

Socialministeren sagde, at det er op til de enkelte amter at tilrettelægge, hvilke behandlingsmetoder der skal vælges. Men det duer jo ikke, for hvis amterne var villige til det og indstillede på det, hvorfor har de så ikke gjort det allerede i dag? Hvorfor sidder amterne med hænderne i skødet og accepterer en positiv behandlingsprocent på under 5, når de kender andre metoder, der virker? Jeg ved ikke hvorfor, men et eller andet skal der altså til, for at amterne kan blive overbevist, eller at staten overtager det i stedet.

Socialministeren sagde i den forbindelse, at staten ikke skal blande sig, men så er mit spørgsmål til regeringen: Hvordan vil man så gøre noget effektivt ved det? Amterne vil ikke, kommunerne har ikke noget at skulle have sagt, og her sidder regeringen og siger, at den vil heller ikke. Det er en drønende god idé, men vi vil ikke gøre noget ved det; vi overlader det til dem, som har bevist gennem de sidste 10 år, at de ikke vil. Hvad vil regeringen gøre ved den situation?

Ministeren var også imponeret over de resultater, man kunne fremvise i Rom – det er i øvrigt de samme resultater, man kan fremvise på Egeborg Behandlingscenter – men der sker ingenting. Det er selvfølgelig flot at rose modellen, det er flot at rose de metoder, man benytter sig af; men når man ikke vil indføre dem

og gennemføre modellen i Danmark i bred forstand, hjælper det ingenting, at der er nogle andre, der kan fremvise nogle flotte resultater.

Fru Grethe Fenger Møller var inde på, at der ikke var en linje om, hvad det skal koste, eller om finansieringen, og hr. Lysholm Christensen var inde på det samme. Hvor er jeg glad for, at de to ordførere nåede at sige det, inden debatten slutter i dag. Det er ikke mange minutter siden, vi havde en anden debat, nemlig om finansieringen, og her var man imod, at det skulle ske på den måde, vi anviste. Man kunne godt se problemerne, men man ville ikke være med til at løse det på den måde. Alle fire forslag hænger sammen, og vores finansieringsforslag for denne model er selvfølgelig den samme, som vi har foreslået tidligere på dagen: Det er staten, der skal finansiere det.

Fru Grethe Fenger Møller og fru Else Winther Andersen var inde på, at man kunne køre modellen som forsøgsordning, fordi der er afsat nogle midler i Socialministeriet netop til forsøgsordninger. Det vil jeg også sætte stor pris på, for jeg har indset, at selvfølgelig kan vi ikke gennemføre dette forslag i hele Danmark fra den ene dag til den anden. Alene behovet for behandlere kan vi ikke dække på én gang, så derfor er vi nødt til at starte et sted. Og hvis det kan starte som en forsøgsordning, vil jeg være tilfreds med det.

Fru Else Winther Andersen var inde på, at vi tidligere har vedtaget en lov om kontraktafvænnning af narkomaner. Det skete jo umiddelbart efter, at jeg selv havde fremsat et beslutningsforslag, der blev nedstemt af samtlige partier, men så gik der ikke mere end 3-4 uger, før socialministeren – og dengang var det fru Else Winther Andersen, der var socialminister – kom med et forslag, der stort set var identisk med mit beslutningsforslag. Jeg ved ikke, hvorfor man ikke kunne vedtage mit forslag, men lad nu det ligge for en stund.

Problemet med ministerens forslag var bare, at der stod i § 1, at amterne selv måtte afgøre, om de ville benytte sig af tilbudet eller ej. Det er der ikke ét eneste amt der har gjort indtil dato, og det var det, jeg advarede om dengang; jeg sagde, at den paragraf ville ødelægge det forslag. Det gjorde den også, og det samme vil gøre sig gældende, hvis man overlader denne behandlingsmetode til amterne, så det alene er dem, der skal sørge for at sætte tingene i værk.

[Tom Behnke]

Så sker der ingenting, for vi har set, at amterne vil ikke.

Fru Else Winther Andersen var også inde på, at metadon ikke duer i behandling. Jeg er 100 pct. enig; metadonbehandling er det samme som at gøre folk til statsnarkomaner, for det er et stof, som på mange punkter gør mere skade, end hvis man tager ren heroin under ordnede forhold. Metadonbehandling vil jeg altså heller ikke anbefale nogen at gå i gang med, så hellere den direkte afvænnning, som man f.eks. har i Rommodellen.

Fru Else Winther Andersen og Venstre kunne ikke støtte hele beslutningsforslaget, men tonen var dog særdeles positiv. Hvis det er sådan, at vi skal flytte nogle kommaer, før Venstre kan være med, så flytter vi de kommaer; det skal ikke skille os ad.

Men jeg har et spørgsmål, som jeg godt kunne tænke mig at høre svaret på allerede nu, inden vi runder debatten af for i dag, og inden forslaget overgår til udvalget: Vil socialministeren være indstillet på at afsætte midler fra de eksisterende konti, så vi kan køre det her som en forsøgsordning i Danmark? Tilrettet efter de danske forhold, naturligvis.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Det er let! Det er flot, at man vælger den tilbageværende attitude og siger: Jamen hvis vi lader være med at besvare dette her, kan vi stadig gå rundt og sige til aviserne: Vi har jo i og for sig de her muligheder, vi har det i eksisterende lovgivning; der er ikke noget i vejen for, at vi kan gennemføre det.

Det, man har brug for nu både hos de mennesker, som er ramt af dette alvorlige misbrug, og hos behandlerne, er en klar tilkendegivelse fra regeringen om, at hvis amterne ikke vil prøve nye veje med det gode, vil regeringen med det onde sørge for, at de gør det. Det var i og for sig hr. Tom Behnkes spørgsmål; det skal jeg gentage, og jeg synes, det er for dårligt, hvis regeringen ikke vil besvare det enkle spørgsmål, inden debatten er slut, for det er jo hele krumtappen, det drejer sig om. Hvis vi overlader det til kommuner og amter i decentraliserings hellige navn, sker der intet som helst. Der må et vink med en vognstang til til kommunerne og amterne: Hvis ikke I får dette op at stå i løbet af kort tid i nogle forsøgsordnin-

ger, tager vi over, og så sørger vi for, at det kommer op at stå.

Det spørgsmål vil jeg gerne have besvaret.

Socialministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Det var jo ikke til at modstå. Men mit svar er til ordføreren, som spurgte mig før.

Den model, vi taler om – for vi taler om en behandlingsmodel, som jeg er godt bekendt med – er en af mange. Og dét, det drejede sig om fra ordførerens side, dér, hvor man havde sine forbehold, var ganske klart, at man ikke ville pålægge nogen denne ene model. Der foregår behandling i Danmark også efter den model, men tillempet dansk kultur, dansk familiemønster, som ordføreren selv var inde på. Sådan er det.

Men jeg forventer mig meget af disse forslag, der er blevet behandlet i dag. Jeg forventer mig også meget af regeringens redegørelse. Og det, jeg gerne vil, er, at vi i samarbejde kommer frem til, hvad det er, vi gerne vil sætte i gang.

Jeg har ikke den opfattelse, at amter og kommuner ikke har interesse i at medvirke. Det har de i allerhøjeste grad, og det gør de også i dag. Men jeg synes, vi er for tidligt ude, hvis vi siger, at dette er den model, vi vil have, og ikke andre. Det er én af mange, og så skal vi finde ud af at samarbejde med amter og kommuner om, hvor vi kan få det i gang.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det er rigtigt, at modellen kører i Danmark, men det gør den kun i privat regi. Der er kun et eneste sted i Danmark, hvor man kører denne model effektivt, og det er på Egeborg Behandlingscenter på Lolland, som er en privat institution, og som dårligt nok kan få penge fra de kommuner, der får deres narkomaner behandlet dernede. De er endda så store ildsjæle dernede, at hver gang de tager én finansieret narkoman ind, tager de to andre ind uden finansiering, fordi de kører udgifterne på et meget, meget lavt niveau.

Det, der er problemstillingen i dag, er, at i offentligt regi kan man højst tilbyde en narkoman tre måneders behandling på en døgninstitution. Alle, der kender dette område, er enige om, at tre måneder ikke er nok. Det er kun lige nøjagtigt nok til at gøre narkomanen stof-

[Tom Behnke]

fri og så sparke vedkommende ud på gaden igen. Men vedkommende bliver for det første ikke hjulpet af det øvrige system til at leve en selvstændig tilværelse, og for det andet har narkomanen ikke forudsætningerne for at gøre det.

Sagen er, at når et menneske bliver narkoman som 15-årig, er narkomanen, selv om vedkommende når at blive 30 år, inderst inde stadig væk 15 år gammel, og en 30-årig, der er afvænnede for sit misbrug, kan man ikke sende på gaden og lade ham klare sig selv, når vedkommende har en mentalitet som en 15-årig. Det er dét, der er sagens kerne her, og derfor er man nødt til at lave nogle længere behandlingsforløb; vi skal op på noget med halvandet til to år. Det er nødvendigt, hvis man skal kunne nå at genopbygge en narkoman, således at vedkommende kan leve en selvstændig tilværelse. Ellers er det kun et spørgsmål om, at man udsætter misbruget for en stund.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Grove):

Der er ikke mere på dagsorden.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Dansk Interparlamentarisk Gruppes bestyrelse (10/2 94):

Udtræder: Ole Espersen (S)
Nyt medl.: Henning Gjellerod (S)

Erhvervsudvalget (10/2 94):

Udtræder: Henning Andersen (KF)
Ny stedf.: Aagaard (KF)

Det Udenrigspolitiske Nævn (10/2 94):

Udtræder: Sonja Albrink (CD)
Ny stedf.: Arne Melchior (CD)

Indfødsretsudvalget (11/2 94):

Udtræder: Elisabeth Arnold (RV)
Nyt medl.: Bjarne Ørum (RV)

Det Udenrigspolitiske Nævn (11/2 94):

Udtræder: Pia Kjærsgaard (FP)
Nyt medl.: Annette Just (FP)
Udtræder: Annette Just (FP)
Ny stedf.: Pia Kjærsgaard (FP)

Det Udenrigspolitiske Nævn (15/2 94)

Udtræder: Annette Just (FP)
Nyt medl.: Pia Kjærsgaard (FP)
Udtræder: Pia Kjærsgaard (FP)
Ny stedf.: Annette Just (FP)

Erhvervsudvalget (17/2 94):

Udtræder: Ole Bernt Henriksen (KF)
Nyt medl.: Flemming Hansen (KF)
Udtræder: Aagaard (KF)
Ny stedf.: Henning Andersen (KF)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 23. februar 1994, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvide til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 17.18
